

स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा बाल विकास केन्द्रको स्तरोन्नतिसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८

प्रस्तावना: शिक्षा विकास निर्देशनालयको आ.व. २०७८/०७९ को स्वीकृत कार्यक्रमअनुसार स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा बाल विकास केन्द्रको स्तरोन्नति गरी बाल विकास केन्द्रमा बाल बालिकाको पहुँचमा अभिवृद्धि गर्ने, बाल विकास केन्द्रको गुणस्तरमा सुदृढीकरण गरी यो कार्यक्रमलाई पारदर्शी, व्यवस्थित र नतिजामूलक बनाउन बाञ्छनीय भएकोले विनियोजन ऐन, २०७८ को दफा १० (२) हो दिएको अधिकार प्रयोग गरी सामाजिक विकास मन्त्रालयले यो कार्यविधि तयार गरेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **सङ्क्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस कार्यविधिको नाम "स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा बाल विकास केन्द्रको स्तरोन्नतिसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८" रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि मन्त्रालयबाट स्वीकृत भएपछि प्रारम्भ हुने छ ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

(क) "बाल विकास केन्द्र" भन्नाले प्राथमिक कक्षामा भर्ना हुनका लागि निर्धारित पाँच वर्ष उमेर पुरा भई नसकेका बालबालिकाहरूको शारीरिक, सामाजिक, सवेगात्मक र बौद्धिक विकास लगायत सर्वाङ्गिक विकासका लागि शिक्षा विज्ञ खोलिएका बाल विकास केन्द्रलाई सम्झनुपर्दछ ।

(ख) "सहकार्य" भन्नाले प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रको राष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्ड मार्गदर्शक पुस्तिका, २०७६ ले निर्धारण गरेको मापदण्डभित्र रही प्रदेश र स्थानीय तहको समन्वयमा गरिने कार्यलाई सम्झनुपर्दछ ।

(ग) "मन्त्रालय" भन्नाले बागमती प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई सम्झनुपर्दछ ।

(घ) "निर्देशनालय" भन्नाले बागमती प्रदेश सरकार, शिक्षा विकास निर्देशनालय, हेटौँडलाई सम्झनुपर्दछ ।

(ङ) "विद्यालयमा आधारित बाल विकास केन्द्र" भन्नाले सामुदायिक विद्यालयमा आधारित भई सञ्चालन भएका बाल विकास केन्द्रलाई सम्झनुपर्दछ ।

(च) "कार्यक्रम" भन्नाले स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा बाल विकास केन्द्रको स्तरोन्नतिसम्बन्धी कार्यक्रम सम्झनुपर्दछ ।

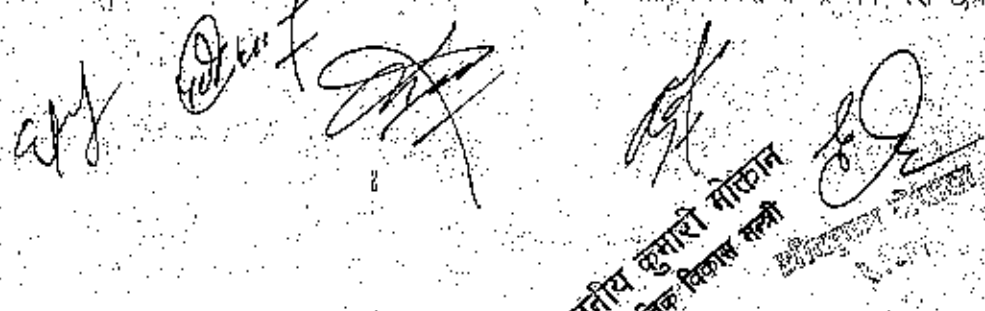
(छ) "पर्याप्त" भन्नाले कम्तीमा २० जनासम्म बालबालिकाका लागि बस्न, खाना, नाँच, घेरामा बसेर छलफल गर्न पुग्ने स्थान भएको क्षेत्रलाई सम्झनुपर्दछ ।

माननीय कुमारी शौकान
सामाजिक विकास मन्त्री

परिच्छेद-२

उद्देश्य, सर्त, छनोट प्रक्रिया र मापदण्ड

३. उद्देश्य: यस कार्यक्रमको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेको छः-
- (क) स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा स्तरोन्नति गर्नुपर्ने बाल विकास केन्द्रहरूको पहिचान गर्ने
 - (ख) स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा स्तरोन्नति गर्नुपर्ने बाल विकास केन्द्रहरूको छनोटको मापदण्ड निर्धारण गर्ने
 - (ग) बाल विकास केन्द्रहरूको स्तरोन्नति गर्नका लागि स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने गराउने
 - (घ) राष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्ड अनुरूप प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिमा सहयोग पुऱ्याउने
४. सर्त: स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा विद्यालयमा आधारित बाल विकास केन्द्रहरूको स्तरोन्नति गर्न अनुदानको लागि आवेदन दिन देहायका सर्त पुरा गरिएको हुनुपर्ने छः
- (क) प्रचलित शिक्षा ऐन, नियमावलीले तोकेको प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रको उमेर समूहका कम्तीमा २० जनासम्म बालबालिका भर्ना भई अध्ययन गरिरहेको
 - (ख) राष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्ड, २०७६ ले निर्धारण गरे अनुरूप न्यूनतम सुविधा भएको छुट्टै भवन वा छुट्टै कक्षाकोठा भएको
 - (ग) शैक्षिक क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि पर्याप्त ठाउँ भएको
 - (घ) राष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्ड, २०६७ ले निर्धारण गरेका क्षेत्रहरूमध्ये अनुसूची १ मा उल्लेख भएका क्षेत्रहरूमा स्थानीय तह र निवेशनालयबाट सहकार्य गर्ने गरी स्थानीय तहले गरेको प्रतिबद्धता सहित सिफारिस पत्र
 - (ङ) सहकार्यका लागि निवेशनालयबाट उपलब्ध हुने अनुदान रकम तलब भत्ता, शैक्षिक भ्रमण खर्च, बैठक भत्ता, खाना तथा खाजा र जग्गा खरिद लगायतका शीर्षकमा खर्च गर्न पाइने छैन ।
५. छनोट प्रक्रिया: (१) निवेशनालयले दफा ४ बमोजिमका सर्त पुरा गरेका स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा विद्यालयमा आधारित बाल विकास केन्द्रहरूको स्तरोन्नतिको लागि छनोट गर्न देहायका प्रक्रिया अवलम्बन गर्नु पर्नेछः-
- (क) तोकिएको ढाँचा र कागजातहरू संलग्न गरी आवेदन पत्र गर्नु निवेशनालयले १५ दिनको सार्वजनिक सूचना निवेशनालय, सामाजिक विकास मन्त्रालयको वेबसाइटमा प्रकाशित गर्ने र सो सूचना शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई माफत सूचना प्रवाह गर्न लेखी पठाउने ।
 - (ख) दफा ५(१) (क) बमोजिम प्राप्त भएका प्रस्तावनाहरू जाँचबुझ तथा मूल्याङ्कन गर्दा सबै भन्दा बढी अङ्क प्राप्त गर्ने बाल विकास केन्द्रलाई प्रति जिल्ला एक बाल विकास केन्द्र पर्ने गरी छनोट गर्ने

 स्थानीय कुमारी मोरकान
 जिक विकास सल्ला

- (ग) दफा ५(१) (ख) बमोजिम छनोट भएका बाल विकास केन्द्रहरूको विद्यालय, स्थानीय तह र निर्देशनालय बिसमा दफा ४ को (घ) मा उल्लेख भए अनुसारका स्थानीय तहले प्रतिबद्धता गरेका क्षेत्रहरूलाई आधार मानी सम्झौता गर्ने
- (घ) दफा ५(१) (ख) अनुसार छनोट भएका बाल विकास केन्द्रहरू तोकिएको समयमा सम्झौता गर्ने नआएमा सोको सट्टा दफा ४ बमोजिमका सर्त पुरा गरी दफा ५(१) (ख) बमोजिमको छनोटको सङ्ख्यामा नपरेका सम्बन्धित जिल्लाको बढी अङ्क प्राप्त गर्ने बाल विकास केन्द्रलाई क्रमशः छनोट गर्ने।

६. जाँचबुझ तथा मूल्याङ्कन समिति: (१) यस समितिमा निम्नानुसारका पदाधिकारीहरू रहनेछन्:

- क) शिक्षा विकास निर्देशनालयका निर्देशक - संयोजक
ख) सामाजिक विकास सन्त्रालयको अधिकृत प्रतिनिधि - सदस्य
ग) योजना तथा कार्यक्रम शाखा प्रमुख/अधिकृत, शिक्षा विकास निर्देशनालय - सदस्य
घ) सम्बन्धित स्थानीय तहको पदाधिकारी - सदस्य
ङ) आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख, शिक्षा विकास निर्देशनालय - सदस्य

(२) समितिले आवश्यक ठानेमा बढीमा तिनजनासम्म विज्ञलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्ने छ।

७. छनोटका मापदण्डहरू: दफा ५(१) (क) बमोजिम प्रस्ताव पेस गर्ने बाल विकास केन्द्रहरूमध्ये दफा ४ बमोजिमका सर्त पुरा गरेका बाल विकास केन्द्रहरूलाई तपसिलमा उल्लेखित मापदण्डको आधारमा छनोट गर्नुपर्ने छ।

क. भौतिक पूर्वाधार - १० पूर्णाङ्क

१. छुट्टै घर भएमा - ५ अङ्क

२. पहाड र हिमालमा: लम्बाइ २६ फिट, X चौडाइ १६ फिट, X उचाइ ८ फिट

भिन्निमधेशमा: लम्बाइ २६ फिट, X चौडाइ १६ फिट, X उचाइ १० फिट

भएको कक्षाकोठा भएमा - ५ अङ्क

ख. स्वास्थ्य, सरसफाइ, पोषण र सुरक्षा - १० पूर्णाङ्क

१. छुट्टै (छान्ना/छान्ना) शौचालय र पर्याप्त पानीको व्यवस्था भएमा - २ अङ्क

२. शुद्ध पिउनेपानीको व्यवस्था भएमा - २ अङ्क

३. बालबालिकाको वर्षमा २ पटक स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने व्यवस्था भएमा - १ अङ्क

४. स्थानीय तहको सहयोगमा केन्द्रमा बालबालिकालाई खाजा खुवाउने व्यवस्था भएमा - ५ अङ्क

ग. बाहिरी वातावरण - १० पूर्णाङ्क

१. बाल विकास केन्द्रका लागि छुट्टै खेल्ने चौर भएमा - १० अङ्क

२. विद्यालयकै चौरमा खेल्ने व्यवस्था भएमा - ५ अङ्क

घ. केन्द्र सञ्चालन व्यवस्थापन समिति: ५ अङ्क

१. समावेशी व्यवस्थापन समिति गठन भएको भएमा - ३ अङ्क

(Handwritten signatures and stamps)

२. विद्यालय व्यवस्थापन समितिको मात्र व्यवस्था भएको भएमा-२ अङ्क

ड. मानवीय स्रोत व्यवस्थापन - ५ पूर्णाङ्क

१. कम्तीमा १२ कक्षा उत्तीर्ण भई न्यूनतम ६ दिनको तालिम प्राप्त गरेको सहयोगी कार्यकर्ता भएमा -२ अङ्क
२. सो अनुसारको योग्यता भएको तर तालिम प्राप्त गरेको सहयोगी कार्यकर्ता नभएमा- १ अङ्क
३. आयाको व्यवस्था भएमा- २ अङ्क

परिच्छेद-४

कार्यक्रम सञ्चालन विधि

८ सम्झौता गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने: दफा ४ को खण्ड (घ) बमोजिम स्थानीय तहले गरेको प्रतिबद्धता सहित पेश गरिएको सिफारिस पत्रका आधारमा निर्देशनालयलाई तोकिएको बजेटको सीमाभित्र रही विद्यालय व्यवस्थापन समिति वा बाल विकास केन्द्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष र प्र.अ.सँग आवश्यक सर्तहरू समावेश गरी सम्झौता गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने छ।

९ रकम निकाससम्बन्धी: (१) सम्झौता अनुरूपको कार्य सुरु भए पश्चात् निर्देशनालयले सम्झौतामा उल्लेख भएबमोजिम पहिलो किस्ता बापत अनुदान रकमको बढीमा ४०% सम्म रकम पेशकी स्वरूप विद्यालयको वा बाल विकास केन्द्रको बैंक खातामा निकास दिइने छ।

(२) सम्बन्धित विद्यालय व्यवस्थापन समिति वा बाल विकास केन्द्र व्यवस्थापन समितिबाट दफा ८ अनुसारको कार्य सम्पन्न भएको प्रतिवेदन, स्थानीय तहबाट भुक्तानीका लागि सिफारिस र आवश्यक बिल भरपाई पेश गर्नुपर्ने र सोको आधारमा अन्तिम किस्ताको रूपमा बाँकी रकम निर्देशनालयबाट विद्यालय वा बाल विकास केन्द्रको बैंक खातामा निकास दिइने छ।

(३) विद्यालयले स्थानीय तहको प्रतिनिधिसहित ३ सदस्यीय कार्यक्रम कार्यान्वयन अनुगमन समिति गठन गर्नुपर्नेछ। उक्त समितिले सो कार्यको रेखदेख अनुगमन गरी कार्य सम्पन्न भएको प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद-५

विविध

१०. विवरण पठाउनुपर्ने: निर्देशनालयले स्थानीय तहसगको सहकार्यमा स्तरोन्नति गर्न छनोट गरिएका बाल विकास केन्द्रहरूको विवरण र कार्य सम्पन्न भएपछि कार्य प्रगती विवरण मन्त्रालयमा पठाउनु पर्ने छ।

११. लेखा तथा लेखापरीक्षण: सम्बन्धित विद्यालयहरूले बाल विकास केन्द्रको स्तरोन्नतिका लागि अनुदान बापत प्राप्त गरेको रकमको नेपाल सरकारको लेखा प्रणालीअनुसार लेखा राख्नुपर्ने छ र लेखापरीक्षण प्रचलित कानून बमोजिम गर्नुपर्ने छ।

उपरोक्त कार्यहरूको निष्पत्तिमा
सहायक सचिव
संस्कृत विभाग
संस्कृत विभाग

१२. सरकारी बाँकी सरह असुलउपर गरिने बाल विकास केन्द्रको स्तरोन्निका लागि अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय वा बालविकास केन्द्रहरूले सम्झौतामा तोकिएको सर्त विपरीत कार्य गरेमा वा कार्य सम्पन्न नगरी बिबमा कार्य छाडेमा अनुदान निकास भएको रकम विद्यालय वा बालविकास केन्द्रसँग सरकारी बाँकी सरह निर्देशनालयले असुलउपर गर्ने छ ।

१३. प्रचलित कानून बमोजिम हुने यस कार्यविधिमा उल्लेख भएदेखि बाहेकका अन्य विषयहरूमा प्रचलित कानून बमोजिम हुने छ ।

[Handwritten signatures and stamps]
सामाजिक विकास मन्त्री
सामाजिक विकास मन्त्री

अनुसूची-१

(दफा ४(घ) सग सम्बन्धित प्रतिबद्धता जनाउनुपर्ने क्षेत्रहरू)

१. भौतिक पूर्वाधार, जग्गा, भवन
२. खाना व्यवस्थापन /पोषणयुक्त खाजाको व्यवस्था
३. सहयोगी कार्यकर्ताको तलब भत्ता
४. आयको व्यवस्था
५. सौचालय
६. पिउने पानीको व्यवस्था
७. नियमित स्वास्थ्य परीक्षण र औषधिको व्यवस्था
८. सि.सि. टि.भि, कम्प्युटर, टिभी, प्रिन्टर
९. बालबालिकाका लागि आवश्यक खेल सामग्री
१०. बाल पुस्तकालय
११. कक्षाकोठा सजावट
१२. सिकाइ क्षेत्र अनुसारका सामग्रीहरू

- I. भाषा सिकाइ
- II. गणित सिकाइ
- III. अभिनय
- IV. सिर्जनात्मक सिकाइ
- V. स्वावलम्बन सिकाइ
- VI. विज्ञान सिकाइ
- VII. निर्माण
- VIII. शारीरिक अभ्यास
- IX. सञ्चार
- X. खेलका सामग्री

सिकाइ क्षेत्र अनुसारका सामग्रीहरू

[Handwritten signatures and stamps]
कुमारी मोक्तान
सिकाइ क्षेत्र

स्वावलम्बनका सीप, बौद्धिक, सामाजिक, शैक्षिक, भाषिक, शारीरिक विकाससँग सम्बन्धित खेलौनाहरू बालविकास केन्द्रमा हुनुपर्ने छ । यस्ता सामग्रीहरू सिकाइ क्षेत्रअनुसार मिलाएर राखिएको हुनुपर्ने छ । केन्द्रमा हुनुपर्ने न्यूनतम सामग्रीहरू जस्तो:

१. पुतली, ब्लक, मान्छे, पशु, घर, चरा, स्वास्थ्य चौकी, विद्यालय आदिको मोडुल पप्सहरू १/१ सेट

२. घडी १

३. मौसम चार्ट १

४. बार चार्ट १

५. नेम कार्ड २५

६. २.५ x ५ इन्चको विषयवस्तु अनुसार डोमिनो कम्तीमा १२ सेट-शरीर, परिवार, चराचुरुक्ती, बोटबिरुवा, कीराफटयाइमा, फूल, भौडावर्तन, जनावर, लुगाफाटा, बाजागाजा, सामसब्जी, माछा आदि ।

७. निम्ना साइजका काठका टुकामा तल लेखिएका कुरा समावेश हुनुपर्ने छ ।

- ४.५ इन्च साइजको अक्षर बोर्ड

- ६ x ८ इन्च फल्यास कार्ड विषयवस्तु अनुसारको

- प्रत्येक विषयमा ५ ओटा पजल कम्तीमा १२ पिसको पजल १२ किसिमको विषयवस्तुसँग मिल्दो

८. भान्साका सामानहरू (चलनअनुसार प्रयोग हुने भौडावर्तन, डाडु, पन्यु, चम्चा, गिलास आदि)

९. कपडाका अन्य सामग्रीहरू

- ८ इन्चको नेपालको झन्डा १

- ४ रङ्गको कपडाको फित्ता ८

- हाते रिड ४ कपडाको

- बित्तबाग ४ ओटा (विभिन्न साइजका)

- पुतली कम्तीमा २ जोडी

- लम्बाइ १६ x २४ इन्च फ्ल्याटिन बोर्ड १

- २५ ओटा पकेट भएको चार्ट १ सेट

- १२ देखि १८ इन्च सम्मको रबर बल २

- पपेट १ जोडी

राष्ट्रिय महिला अध्ययन परिषद् नेपाल

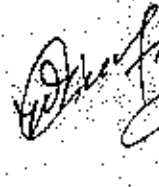
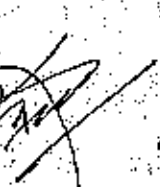
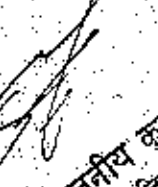
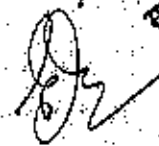

- पुतली परिवार १ सेट
- झुन्डघाउत मिलने ३.५ X २.५ इन्चको नाम कार्ड २५
१०. पुस्तक/पुस्तिकाहरू
- चित्रकथा किताब - दुई दर्जन
 - बाल गीतको किताब - १
 - बाल कविता किताब - १
 - अन्य सामग्रीहरू
 - स्पर्शका सामानहरू ५ ओटा/ जोडाको १ सेट (खस्रो, चिप्लो, नरम चिज राखेर बनाएको बोर्ड
 - स्वावलम्बी शीप सिकाउने सामानहरू २ सेट (जस्तै तुना, बाले, इजार, घात्रो, फस्नर लगाउने, हुक लगाउने, टाँक लगाउने, डोरी बाँध्ने
 - विन व्याग छ ओटा (विभिन्न साईजका)
 - छनछन आवाज आउने खेलौनाबाजा १
 - विभिन्न आवाजको जोडा मिलाउने वस्तुहरू ४ जोडाको सेट
 - चेन लगाउने जस्ता क्रियाकलाप गराउने मोडल बोर्ड १/१ सेट
 - तराजु स्केल माटो, बालुवाजस्ता बच्चाले अभ्यास गर्ने सामग्रीहरूको व्यवस्था गर्ने
 - ऐना १
 - स्थानीय ठोस वस्तुहरू, विषयवस्तुअनुसार सङ्कलन गर्ने र सिकाइमा प्रयोग गर्ने
११. स्थानीय स्तरमा खेलौनाको रूपमा प्रयोग गर्न सकिने सामग्रीहरू जस्तै:
- बाँसका टुक्राहरू
 - विभिन्न आकार र प्रकारका ढुङ्गाहरू
 - भकैको खोया
 - विभिन्न किसिमका वियाहरू
 - कपडाका टुक्राहरू
 - काठका टुक्राहरू

राष्ट्रिय विकास परिषद्
सामाजिक विकास मन्त्रालय

- नरिवलको खपडा
 - लप्सी / रिट्टाका बियाँ
 - सल्लाको फल, बाँस, तिगालो आदि ।
१२. पुस्तक/पुस्तिकाहरू
- ३ नम्बरको भर्ना पुस्तिका - १
 - बैठक पुस्तिका - १
 - हाजिरी रजिस्टर - १
 - लेखा पुस्तिका - १
 - स्वास्थ्य पुस्तिका - १
१३. हरेक बालबालिकाको निम्ति १ | १ ओटा व्यक्तिगत फाइल
१४. २४ गेज अर्थात १८x१२ को १ ओटा पूर्वलेखन अभ्यास पुस्तिका प्रत्येक बालबालिकालाई १ | १ ओटा
१५. जुता पालिस गर्ने ब्रसहरू, कोट ब्रस
१६. आधुनिक प्रविधिको सामग्रीहरू (उपयोग भइसकेको)
१७. बालबालिकालाई खेलन उपयुक्त खेल सामग्रीहरूको व्यवस्था भएको- जस्तै चिप्लेटी, टायरको टनेल, टिकिच्याउ, पिङ्ग, भ्याड, बलहरू, स्किपिड, जिगरा
१८. बाहिरी सिकाइ क्षेत्र, जस्तै बालुवा, पानीको व्यवस्था भएको।

माननीय कुमारी सोलमान
सामाजिक विकास मन्त्री

(बालविकास केन्द्रको स्तरोन्नति प्रस्ताव फारामको ढाँचा)

१. बालविकास केन्द्रको नाम
२. ठेगाना
३. विद्यालयको नाम
४. स्थापना मिति
५. हालको अवस्था

क्र स	बालविकास केन्द्रको हालको अवस्था	छ	छैन	कैफियत
१	बाल विकास केन्द्रका लागि छुट्टै खेल्ने चौर	लम्बाइ:..... चौडाइ:.....		
२	बाल विकास कक्षाका लागि छुट्टै भवन	कोठा सङ्ख्या कोठाको लम्बाइ..... चौडाइ:.....		
३	छुट्टै कक्षा कोठा	लम्बाइ:.....फिट चौडाइ:.....फिट		
४	शौचालय र शौचालयमा पर्याप्त पानीको व्यवस्था			
५	मिउनेपानीको व्यवस्था			
६	स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने व्यवस्था	कुन तिकाय:..... पटक:.....(त्रिषर्मा)		
७	स्थानीय तहको सहयोगमा केन्द्रमा बाल बालिकालाई खाँजा खुवाउने व्यवस्था			

कायसी गोकान

६. सामग्री विवरण

विवरण	सामग्रीको नाम	संख्या
क. पठन सिकाइसम्बन्धी		
ख. सचेतनात्मक खेलसम्बन्धी		
ग. फर्निचर		
घ. कक्षा सजावटसम्बन्धी		
ङ. स्वास्थ्य प्रवर्धनसम्बन्धी		
च. ICT सम्बन्धी		
छ. अन्य		

७. सहकार्य गरिने कार्यक्रमहरूको विवरण र अनुमानित लागत

सलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरू:

- राष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्ड, २०६७ ले निर्धारण गरेको क्षेत्रहरूमध्ये स्थानीय तह र निर्देशनालयबाट सहकार्य गर्ने गरी सम्बन्धित वडा कार्यालयले गरेको प्रतिबद्धतासहित सिफारिस पत्र
- बालविकास केन्द्रको हालको अवस्थाको विषयमा बालविकास केन्द्र व्यवस्थापन समिति वा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयसहित कार्यक्रम माग गर्ने निर्णय
- हाल कार्यरत सहयोगी कार्यकर्ताको नियुक्ति पत्र, शैक्षिक योग्यताको प्रमाण पत्र र सालिम प्राप्त प्रमाण पत्र
- हाल कार्यरत आयाको नियुक्ति पत्र
- केन्द्र सञ्चालन व्यवस्थापन समिति वा विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन गरेको माइन्सुटको प्रतिलिपि

माननीय कुमारी मोक्तान
सामाजिक विकास मन्त्री